

Notitie watertoets

Project:	Boveneind ZZ 7B te Benschop
Onderwerp:	Watertoets
Referentie:	15J059.R002.NL
Datum:	8 oktober 2015
Auteur:	Ing. N.B.J. Lurvink
Bestemd voor:	De heer Duijts

1. Inleiding

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is opgenomen dat zowel bij een bestemmingsplan als een vrijstelling op het bestemmingsplan in de vorm van een omgevingsvergunning een watertoets verplicht is met als doel dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij het opstellen van deze plannen. Vooroverleg over de inrichting van de waterhuishouding tussen de initiatiefnemer en de waterbeheerders is verplicht.

De watertoets is een instrument dat er voor zorgt dat bij alle ruimtelijke plannen (landelijk én stedelijk gebied) aandacht is voor de kwaliteit en kwantiteit van water. De watertoets is verplicht voor alle overheden die waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten hebben. Maar ook als bijvoorbeeld een particulier of ondernemer een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig heeft, komt de watertoets aan de orde. De gemeente vraagt de watertoets dan namens de particulier of ondernemer aan bij de 'waterbeheerder'. Dit is de overheid die verantwoordelijk is voor het waterbeheer in het plangebied, in dit geval het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

De waterbeheerder denkt dan al in een vroeg stadium mee over het ruimtelijke plan en bepaalt of het plan genoeg rekening houdt met water. De waterbeheerder geeft vervolgens een 'wateradvies'. De bedenker van het plan moet hier rekening mee houden, eventueel moet het plan worden aangepast. Deze waterparagraaf heeft betrekking op het plan "Boveneind ZZ 7B te Benschop".

2. Watertoetsprocedure

Op basis van de planontwikkeling is een wateradvies aangevraagd via de digitale watertoets (25 september 2015, kenmerk 20150925-14-11636). Op basis van deze toets is geconcludeerd dat het plan Boveneind Zuidzijde 7B te Benschop geen groot effect heeft op water (geen groot waterbelang). Volstaan kan worden met een standaard wateradvies van het waterschap (zie bijlage) en dat het waterschap akkoord is met het plan. De geleverde waterparagraaf is geïntegreerd in onderhavige memo.

3. Standaard waterparagraaf

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening is voor dit ruimtelijke plan een watertoetsproces doorlopen. De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen expliciet en op evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de gemeente en waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. De inzet daarbij is om in elk afzonderlijk plan met maatwerk het reeds bestaande waterhuishoudkundige en ruimtelijke beleid goed toe te passen en uit te voeren.

Het watertoetsproces voor het project Boveneind Zuidzijde 7B te Benschop is op 25 september 2015 digitaal doorlopen via www.dewatertoets.nl. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is via deze weg door de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling op de hoogte gebracht van de plannen. Uit de digitale analyse blijkt dat er geen grote waterbelangen zijn. De ruimtelijke ontwikkeling voldoet aan de belangrijkste minimale voorwaarde: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding ontstaat. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden adviseert positief over het ruimtelijk plan.

3.1 Relevant beleid

Bij de planvorming zijn er verschillende partijen betrokken met betrekking tot water.

- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (belangrijkste beleidsnota's: Waterbeheerplan 2010-2015 'Water Voorop!' en Waterstructuurvisie, Keur en Legger)
- Provincie Utrecht (Provinciaal waterplan, Grondwaterplan, provinciale milieuverordening)
- Gemeente Lopik (Waterplan, GRP, Milieuplan).

Basisprincipes omgaan met water:

- Vasthouden - bergen - afvoeren (waterkwantiteit)
- Schoon houden - scheiden - zuiveren (waterkwaliteit)
- Waarborg tegen overstroming - overstromingsrobuust bouwen (veiligheid)
- Beleid hemel- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater is infiltratie van water in de bodem het uitgangspunt, omdat dit het meest duurzaam is. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater.

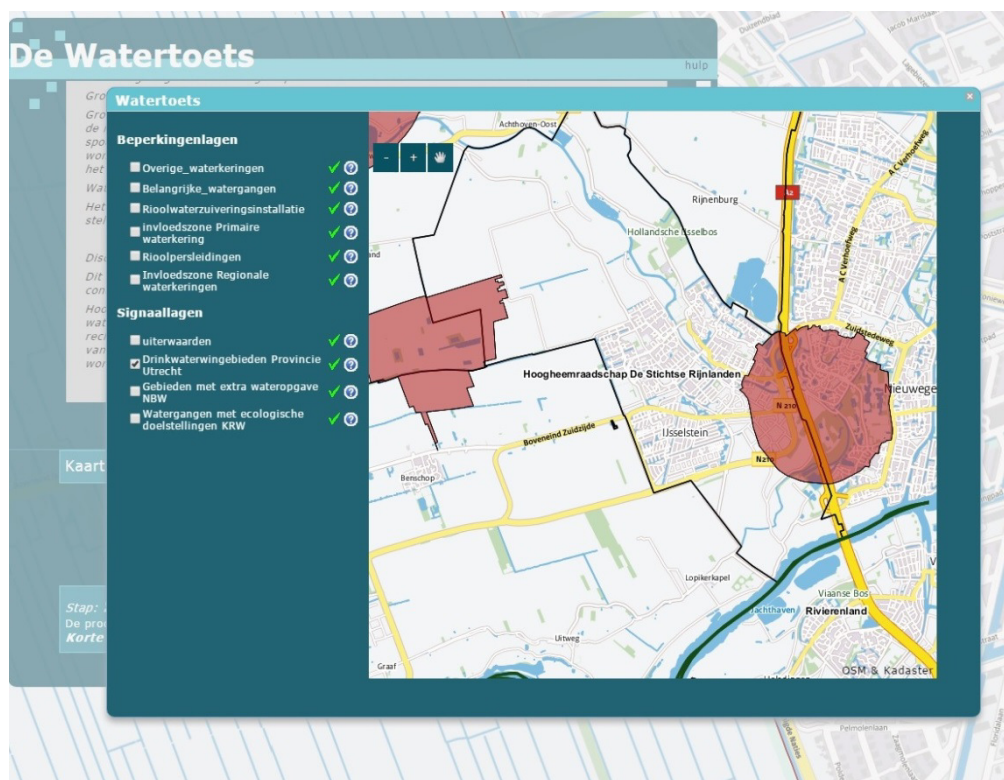
Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

3.2 Water in relatie tot de ruimtelijke ontwikkeling

De ruimtelijke ontwikkelingen hebben weinig tot geen gevolgen voor het watersysteem. In het kort gaat het om:

- Het verhard oppervlak neemt niet of slechts weinig toe. Deze geringe toename van verhard oppervlak heeft weinig gevolgen voor het watersysteem. Het bestaande watersysteem kan tijdens een hevige regenbui al het hemelwater vanaf dit oppervlak verwerken en bergen
- Het bestaande oppervlaktewater wordt niet aangepast
- Water wordt niet buiten het plangebied geborgen
- Er vindt geen lozing plaats van verontreinigingen en/of verontreinigd water naar oppervlaktewater
- Het plangebied ligt niet op of nabij een waterkering of belangrijke watergang
- Het plangebied ligt niet nabij een rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) of rioolpersleiding

Daarnaast ligt het plangebied niet binnen of in de directe omgeving van een drinkwaterwingebied, zoals weergegeven op figuur 1.

Figuur 1 ligging plangebied ten opzichte van drinkwaterwingebieden

3.3 *Afvoer hemelwater*

Hemelwater wordt rechtstreeks afgevoerd naar oppervlaktewater. Omdat de toename aan verharding kleiner is dan 500 m² in stedelijk gebied of 1000 m² in landelijk gebied, hoeft deze afvoer niet te worden gecompenseerd.

Omdat infiltratie door de bodemopbouw met klei en veen niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan echter direct worden afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Aangezien de verharding zeer extensief gebruikt zal worden, wordt aangenomen dat ook hier sprake is van schoon hemelwater. De verharding zal onder afschot worden aangelegd zodat het hemelwater, al dan niet via een goot, afstroomt richting naastgelegen oppervlaktewater of naast de verharding in de bodem infiltreert.

3.4 *Afvalwater*

Afvalwater wordt separaat van het hemelwater afgevoerd naar de gemeentelijke (druk)riolering. Hiertoe dient bij de gemeente Lopik een aansluitvergunning te worden aangevraagd.

3.5 *Grondwateronttrekking*

Het plan is om grondwater tijdelijk (indien tijdens de bouwphase grondwater wordt onttrokken voor drooglegging) te onttrekken en af te voeren naar oppervlaktewater. Voor onttrekking en lozing van grondwater dient een Watervergunning te worden aangevraagd of een melding te worden gedaan bij het waterschap.

In de Keur van het waterschap staat dat het verboden is om permanent grondwater (dus ook drainage) te lozen op oppervlaktewater.

3.6 *Toekomstige ontwikkelingen*

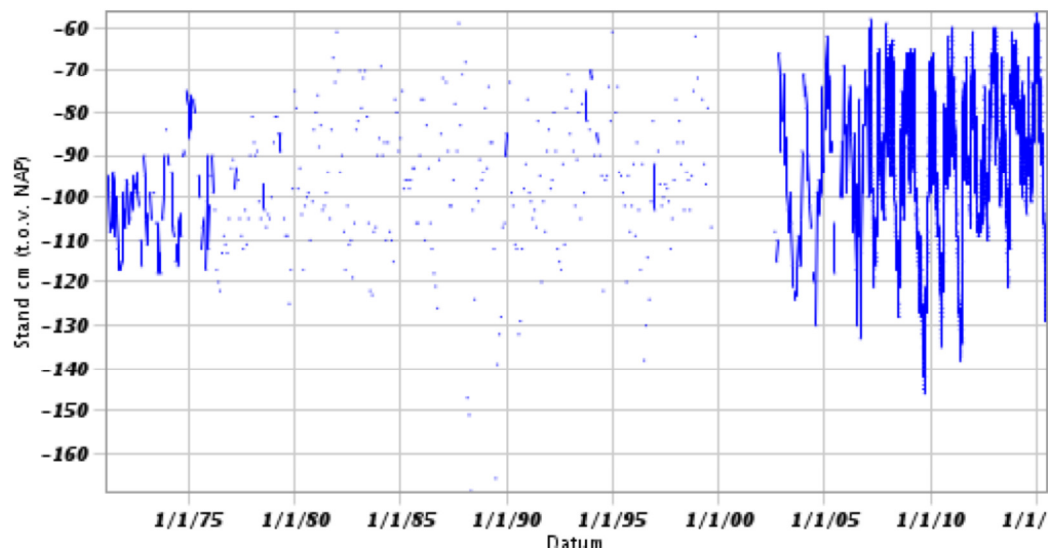
Indien in de toekomst ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, waarbij het verhard oppervlak uitbreidt met meer dan 500 m² in stedelijk gebied en/of 1.000 m² in landelijk gebied, heeft dit tot gevolg dat het hemelwater van dit oppervlak versneld tot afvoer komt. Om de waterhuishouding niet te verslechteren, moet deze versnelde afvoer worden voorkomen of gecompenseerd.

3.8 *Aanleghoogte*

Wij adviseren om de nieuwbouw aan te leggen met een ontwateringsdiepte van minimaal 80 centimeter, en bij voorkeur 1 meter. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Om wateroverlast en -schade in woningen en bedrijven te voorkomen adviseren wij om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren.

Grondwateroverlast als gevolg van afwijkende aanleghoogten is voor de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers, een goed inzicht in het grondwatersysteem is derhalve noodzakelijk.

Circa 600 meter ten zuidwesten van het plangebied is een monitoringspeilbuis van TNO gesitueerd (B38E0089). Hierin is de peilhoogte van zowel het freatisch grondwater als het eerste watervoerend pakket maandelijks gemeten in de periode vanaf 1971 tot heden. In onderstaande figuur is het resultaat hiervan uit het DINO-loket weergegeven.

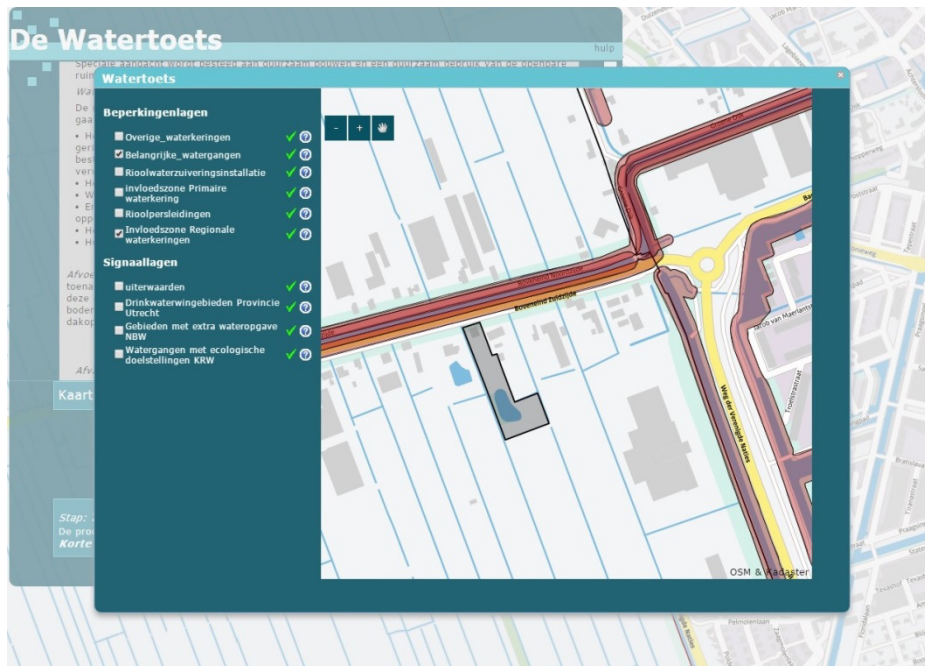
Figuur 2 peilhoogten B38E0089 in de periode 1971 - heden

Op basis van bovenstaande figuur kan gesteld worden dat voor de GHG 0,6 m-NAP kan worden gehanteerd. De maaiveldhoogte ter plaatse van de nieuwbouwwoning is 0,1 tot 0,2 m+NAP. Op basis hiervan lijkt de vereiste ontwateringsdiepte goed te realiseren.

Overigens is in de omgeving van het plangebied sprake van kwel van het eerste watervoerend pakket naar het freatisch grondwater (de stijghoogte van het eerste watervoerend pakket in de periode vanaf 1971 was maximaal 0,5 m-NAP). Het is derhalve van belang dat de aanwezige klei- en veenlagen in de ondergrond zo min mogelijk te verstoren.

4 Conclusie

De initiatiefnemer heeft het waterschap geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de Digitale Watertoets. Toetsing aan de kaartlagen (zie figuur 3) en beantwoording van de vragen heeft ertoe geleid dat de verkorte watertoetsprocedure is toegepast.

Figuur 3 Toetsing aan kaartlagen Digitale Watertoets

Op basis van de ingevoerde gegevens blijkt dat de ruimtelijke ontwikkeling voldoet aan de belangrijkste minimale voorwaarde van het Hoogheemraadschap: "het standstill beginsel". Dit beginsel houdt in dat door het plan geen verslechtering van de waterhuishouding ontstaat. De ontwikkelingen die door het plan mogelijk worden gemaakt, hebben een geringe invloed op de waterhuishouding en de afvalwaterketen. Er is geen aanvullende actie benodigd, tijdens de formele overlegprocedures (art 3.1.1 of art 5.1.1) van het plan zal het Hoogheemraadschap alleen een controle doen of de conclusies kloppen. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden adviseert positief over het ruimtelijk plan.